

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslonicah“ se plačuje za navadno trislopnost vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della Serserna 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadstr. naročnina pa opravištvu „Soča“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasi slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Naše c. k. kmet. društvo.

(dalje.)

C. k. kmetijsko društvo v Gorici je brez dvoma naj starejše društvo v deželi, kar uže samo sebi dokazuje, da sloni na trdnem temelju in da mora imeti v primeri k drugim društvom nenavadno veliko važnost. Sicer je to prav lahko razumeti: ker je namreč goriška dežela eminentno kmetijska, mora biti tudi društvo, katero v prvi vrsti zastopa nje kmetijske interese ter ima nalogo na vse strani pospeševati razvoj in napredek domačega kmetijstva in dotičnih obrtov, jako pomenljivo. V čem pa obstoji delovanje kmetijskega društva? Ono posreduje med vlado, oziroma med c. k. kmetijskim ministerstvom in deželo v vseh zadevah, katere vtegnejo domače kmetijstvo zboljšati in na višjo stopinjo pripraviti.

Kedarkoli namerava vlada kako postaviti ali važno naredbo izdati v brambo ali prospah kmetijskih interesov, posvetuje se poprej s kmetijskim društvom, katero pa večkrat tudi samo brez vladnega poziva predlaga, prosi in doseže, kar meni, da more v korist priti domačemu kmetijstvu. Kmetijsko društvo pa posreduje še prav posebno, kedar treba v povzdigo kmetijstva državnih podpor ali subvencij. Ono si je zraven deželnega zastopa naj več prizadelo, da smo dobili deželno kmetijsko šolo in vsi dotični občinski državni doneski so prišli skozi njega roke; ono je izdatno pripomoglo, da je vlada uže toliko tisočev potrosila za obgozdovanje Krasa in da dovoljuje in trosi še leto za letom lepe zneske za isti namen; kmet. društvo se je največ potrudilo, da so se z državnimi subvencijami v življenje poklicale ter se vzdržujejo one velekoristne osnove na Tolminskem, po katerih se je odprla tamošnji živinoreji nova doba, obetajoča srečnejšo bodočnost; ono prosi vsako leto državnih podpor za vse one kmetijske namene, katerih pospeševanje zamore edino še rešiti utrjeno in zadolženo naše posestvo iz sedanjih stisk in nadlog. Račun o porabi državnih podpor za l. 1877 razkazuje, da je imelo društvo v omenjenem letu na razpolaganje 12.949 gl. 96 kr. in sicer za zboljšanje živinoreje 5808 gl. 76 kr., za svinjerejo 712 gl. 66 kr., za sadjerejo 447 gl. 58 kr., za trtopisje 40 gl. 65 kr., za društvene mlekarne 2126 gl. 31 kr., za popotna kmet. predavanja 745 gl. 65 kr., za svilorejske namene 784 gl. 13 kr., za enologijo 34 gl. 24 gl., za kmet.

statistiko 150 gl., za napajališča na Krasu 200 gl., za društveni list 700 gl. in za izmočirenje (sušnje mocrvirnih zemljišč) 1200 gl.—Vse te podpore je razdeljeval glavni društveni odbor in sicer tako, kakor je po njegovih predlogih ministerstvo določilo in deloma tudi sam po svojem spoznanju.—Do teh podpor pa imajo pravico vse deželne strani in sicer vsaka po svojih razmerah in potrebah.—In kedo naznanja te razmere in potrebe društvemu odboru, ako jih sam ne pozna, ali poznati ne mara? Za št. op. niki posameznih strani v odboru ali pa načelniki dotičnih podružnic. Če pa teh ni, po tem je lahko mogoče, da se kmetijski interesi dotičnih nezastopanih okrajev ali okolišč v društvu cela 10letja in še dalje popolnoma zanemarjajo, ali vsaj toliko ne varujejo in pospešujejo, kolikor bi se z ozirom na potrebo morali. Po društvenih pravilih ima vsak okraj pravico, za vsakeh 15 društvnikov imeti po enega zastopnika v glavnem odboru—enega odbornika; tedaj okraj s 30, 45, 60 društvniki volijo po 2, 3, 4, odbornike, kateri zagovarjajo njihove kmetijske interese ter posebno za to skrbé, da se državne podpore pravično razdele.—

Vsak društvnik plačuje po 4 gl na leto v društveno blagajnico; za to plačilo dobiva društveni list, deležuje se občinih društvnih zborov, volitev in drugih pravic, ki jih na drobno navajajo pravila. Samo po sebi se razumi, da, čem več udov šteje kako društvo, tem zdatnejše je njegovo delovanje. To vidimo n. pr. pri kmet. društvih na Koroškem, na Štajerskem in drugod, katere štejejo svoje društvnike na tisoče, pa se tudi ponašajo se sijajnimi uspehi. Enako jasno je tudi, da, čem več razumnih in poštenih zastopnikov ima kateri okraj v glavnem odboru, tem bolje so zavarovani njegovi kmetijski interesi.—Na to, seveda, ne smejo društvniki gledati, da izkoristijo plačeno letnino v svojo osebno korist; ampak voditi jih mora misel in želja, da koristijo javni stvari, da pospešujejo občini blagor domovine.

(konec prih.)

Dopisi.

Iz Gorice 12. junija (Izv. dop.) Dopis iz Solkana v št. 129 „Slov. Naroda“ je v naših krogih vzbudil občno nevoljo: 1. ker greši zoper načela slo-

vanske gostoljubnosti in 2. ker ne more naši stvari nič koristiti, škoduje pa lahko v mnogem ozirul

Da je bil gosp. svetovalec Anton Ahčič nekdanj strog izvrševatelj postave in viših ukazov proti slovenskemu časopisju v Ljubljani—to vedo tukaj posamezni občinstvu pa ni znano, in da bi bilo tudi, vsak razumen človek vé, da je uradnik in zlasti politični uradnik—služabnik in da, če v svoji službi ne spolnuje viših povelj in ne suče plašča po vetru—ga dnejo na suho.

Pa naj je bil g. Ahčič v Ljubljani, kar je hotel—mi imamo opraviti zdaj s solkanskim Ahčičom, z onim uljudnim starčkom, kateri je prišel k nam s svojo družino mirnega zavetja iskati, kateri je vselej med nami, kedar smo Slovenci iz Gorice v Solkanu bodi pri narodnem petju, bodi pri drugih narodnih veslicah, kateri se z nami veseli, žali ali jezli, kakor ravno okolnosti nanašajo. Pa da bi tudi vsega tega ne bilo. g. A. gostuje v Solkanu, ima tedaj tudi pravico do solkanske gostoljubnosti — ne pa, da se surovo napada s takimi izrazi, kakor ga je malodelikatni dopisnik „Sl. N.“ opisal.—

Solkanske razmere so zares uže dalje časa zelo neveselne in da je med Solkanci narodni duh močno zadremal, pokazale so nam zraven družega tudi zadnje trgovinske volitve. Med onimi, kateri so za narodno delo v prvi vrsti poklicani, ker so za to sposobni—vlada obžalovanja vredna letargija; nihče se ne mara truditi, nihče kaj žrtovati. To smo videli tudi pri čitalničnih volitvah letos in lani: vsak hoče imeti svoje posebne razloge—da se umakne. Pri tem so pa vsi tako strašno občutljivi, da jo! Ce le „Soča“ kaj mallega podreza, pa uže „šobe navajajo“ in se kajajo. In kedo je na vse zadnje kriv — da morajo čitalničarji svojega gosta za predsednika voliti in ne domačina?

Namesto intrigrirati — naj vsak roko na srce položi in reče: mea culpa, nostra culpa, — a s tem spoznanjem naj se mu povrne tudi ljubezen in delavnost za stvar, in mesto kujati se, naj budi in pomaga, da čitalnica, katera je enkrat med vsemi na Goriškem najbolj slovela, za vselej ne zaspi.

Pa da bi tudi vse to tako bilo, kakor g. dopisnik misli in razkriva,—je li previdno, je li politično da ravno v današnjih kritičnih časih, ko nam je največje složnosti potreba, da se obranimo svojih domačih nasprotnikov in sovražnikov, kateri le na to prežijo,

LISTEK.

Sermo XV.

Ob partam de Turcis victoriam.

(Dalje.)

Zatoraj zamerkam, de vsi bogaboječi inu pametni ljudje, kakor so eno susebno gnado od Boga prejeli, precej čast inu hvalo G. Bogu so dali. Abel videoč, de njegove ovčice so rodovitne ratala, pohlevnu G. Boga je zahvalil, „inu obtulit de primogenitis gregis sui et de adipibus eorum. Gen. 4. Noes,“ videoč, de G. Bug je njega inu njegove otroke rejšil pred tem gmain potupam, precej kakor je bil iz čolna stopil k' znameniu te hvaležnosti en altar sezida inu G. Bogu stori ta žgani ofer dopadeč: odoratusque est Dominus odorem suavitatis. Gen. 8. Abraham, kadar je bil pet krajllov premagal, obrupal, pohlevnu G. Boga je zahvalil inu desetino od vsiga blaga ofral. Mojzes, kakor je bil ta izvoleni folk čez tu krivavu morje prepelal, videoč tudi, de Bug tiga grozovitniga Faraona inu celo njegovo vojsko je potupil inu končal, precej je bil zapovedal G. Bogu čast inu hv. . . . . dati. „Cantemus Domino: gloriose enim magnificatus est, equum et ascensorem dejecit in mare. Fortitudo mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.“ Makabejerji

serčni vojščaki, skuzi božjo pomoč veliku krat so svoje savražnike premagali inu pobili, ali vselej čast inu hvalo so G. Bogu dali: In hymnis insuper et confessionibus benedicebant Dominum, qui magna fecit in Israel, et victoriam dedit illis Dominus omnipotens. 2. Mach. c. 10. Debora ta bogaboječa žena kadar je bila okuli pernesla tiga nevsmleniga generala Silara nej mogla nehati od časti inu hvale božje, rekoč: Ego sum, ego sum, quae Domino canam; ego psallam Domino Deo Israel et laudes ejus magnificabo. Jud. 5. Glihi viži Judit ta serčna, kadar timu grozovitniju Olofernusu je bila glavo odsekala, je njegovo veliko gnado hvalila inu druge hvaliti vabila, rekoč: Laudate Deum nostrum, qui non deseruit sperantes in se; et in me ancilla sua adimplevit misericordiam suam, quam promisit Domui Israel, et interfecit manu sua hostem populi sui. Judit c. 13. Za tiga volo, dokler naši serčni vojščaki so premagali našiga ner vekšiga savražnika Turka, naš svetli cesar G. Boga za to veliko gnado inu premagajne sam časti inu hvali, inu tudi nam zapovej G. Boga pohlevnu zahvalit; zatoraj ta sveta procesija je bila oznanena, ter vsi so bili naprošeni, de bi imeli per letej se najti inu to sveto molitvo Te Deum laudamus zapejti inu G. Boga zahvalit, zakaj skuzi njegovo sveto pomoč so savražniki naši premagani ostali.

Inu cilu ajdje so leto dolžnost pruti svojim Bogovom spoznali (de si lih v tem močnu so falili, dokler timu pravimu živimu Bogu hvale nej so dali). Kadar-

kuli svoje savražnike so premagali, precej Jupitru inu Marsu so hvalo inu čast dali, inu od njih pomoči svoje premagajne so spoznali. Germanicus cesar, kadar je bil v Nemški deželi srečnu svoje savražnike premagal, precej Bogu Jupitru en tempel je bil sturil sezidat inu vse bandiere h časti njemu noter v' ta tempel obejsit je bil zapovedal. Alexander macedonski krajl, kir kull je svoje savražnike premagal, je precej altarje pustil postaviti inu Bogovom žgane ofre v zahvalo ofrat. Julius Cezar vse bandiere inu orožje, katere savražnikom so vzeli v tempel Boga Mars imenovaniga je zapovedal obejsit k spoznanju, de skuzi njega pomoč savražnike so premagali. Octavianus cesar, kadar je bil svoje savražnike premagal, pedeset dnij je bil zapovedal Bogove častiti inu hvalo jim dati. Brutus, kadar je bil Antoniusa iz rimske dežele pregnal, je bil zapovedal, de možje inu žene, stari inu mladi imajo v tempel vkupaj kakor s procesijo pojtji, inu na vus glas Bogove zahvalit. Glihi viži naš svetli cesar je zapovedal po vsih svojih deželah te svete procesije deržati, h katerem možje inu žene, stari inu mladi so povabljeni Gospodu Bogu čast inu hvalo dati, de naše savražnike Turke iz naše karšanske dežele je pregnal s' svojo vsigamogočno roko.

Inu tudi s. Paulus nam zapovej letu storiti, rekoč: Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Jesum Christum Dominum nostrum. 2. Cor. c. 2. Glišnu velik uržoh imamo Gospoda Boga zahvalit, če bom premislili to veliko moč turško, katera dosehmal je

kje bi nas mogli prijati, kje raniti — tem našim sovražnikom orožje v roke potiska? — *)

Jaz sem z veljavni rodoljubi v Gorici govoril, in vsi obžaljejo z mano vred, da je „Slovenski Narod“ sprejel dopis iz Solkana, prihajajoč očitno iz parosa, koje se le redko kedaj gane in se še ni morda nje dar poprej za „Sl. N.“ — pa bi bilo tudi zadostno bolje storilo — da bi bilo kakih boljših stvari svojo spretnost posvetilo.

Iz Brd 10. junija. (Izv. dop.) Kake koristi za pedantne učiteljev mej sabo so krajne učiteljske konference, misli si lahko vsak, kateri je le količkaj o učiteljskem stanu podoben. Krajne učiteljske konference so vsako leto, s privoljenjem slav. c. k. deželnega bode sveta, na večih krajih po deželi. Taka krajna učiteljska konferenca bila je lani leto za Brda v Vipoljah, a letos pa v Smartnem 8. t. m. Konferenca pričela je ob 8 1/2 uri. G. okrajni nadzornik pozdravljala zbrane, jih navdušuje k delovanju, ter mej drugim pravi, da smo se zbrali, da podučimo eden drugega. Dalje bere zapisnik zadnje seje in potem izvolijo udeleženo zapisničarja. Navzočih je nas bilo: 5 učiteljev, in 2 zadržana učitelja s g. nadzornikom. Ko je predkonferenca v kakih 3/4 urah končala, podali smo se v šolo tamodanjega g. učitelja. Ta nam je pokazal, kako podučevati višo skupino posredno, in niže neposredno v računstvu; to je trajalo kake 3/4 ure; druge 3/4 ure uporabil je za prirodoznanje pri viši skupini in koncem poduka, zapela je šolska mladež cesarsko pesem. Otroci so dobro odgovarjali in videti je bilo, da ga je stalo dosta truda in da tudi popolno vdanost pri njih uživa. Po končanem učenju bil je o tem razgovor. G. učitelji so v lepi harmoniji razpravljali, kaj so pri g. učiteljevem učenju opazili nepovoljnega in kaj dobrega. Cesar pa sami niso mogli iznajti, k temu napeleval jih je g. nadzornik, katerega so vsi zvestvo poslušali, ker splošno pri vseh zaupanje in ljubezen uživa. Kritika trajala je kake 2. uri. Potem bilo je razpravljanje „kako učiti branje v ljud. šoli na preduh stopenjah, da bode ta nauk v resnici ploden“. Tukaj nam je zopet g. nadzornik pokazal pravo pot, po koji lahko to dosežemo. In slednjič govorilo se je, kake koristi je učenje računstva na pamet, in kaka najbode sploh metoda pri računstvu. Konferenca je končala po 2 1/2 uri. Hvala ni smo uljudnosti g. učitelja Č., kateri je preskrbel, da smo se po použitju duševni hranili, tudi telesno okrepčali. Pri kolegialnem razgovorjanju s g. nadzornikom prišla je le prehitro ura ločitve; polovili smo se v nadi, da se kmalo zopet vidimo.

Iz sv. Križa 11. junija. (Izv. dop.) Poročati Vam imam o zanimivi najdbi, katera vtegne jako hasniti celi tukajšnji okolici. Neki Janez Kravos iz Malih Žabelj je našel premogovo žilo, katera je uže blizo površja pokazala, da bo bogat premogokop. Kake pol ure oddaljeno je zopet zapazil blizo površja prav dober, izdelan črn premog.

Omenjeni Janez Kravos preromal je uže mnogo svetla, bil v premogovih jamah, v Koeflahu in več let v Ljubnemu na zgornjem Štirskem; je toraj imel priliko seznaniti se o vrednosti premoga in njegovi kvali-

*) „Il Goriziano“ je uže po svoje izkoristil. Op. ured.

všelej skoraj naše dežele premagala inu veliko naših mest pod svojo oblast perpravila, ali zdaj naši skuži susebno pomoč božjo so Turke pobili inu pregnali, inu v tem kir oni so menili naše premagati, oni so premagani ostali, taku, de zdaj lahko pergliham nam Davidave besede. kir je govoril od Izraelskih savražnikov: Saepe expugnaverunt me a juventute mea, dicat nunc Israel: saepe expugnaverunt me a juventute mea: etenim non potuerunt mihi. Psal. 128. Je rejs, de večkrat Turki nas so premagali, zdaj pak hvala Bogu nas nejsjo mogli premagati, zakaj zdaj Gospud Bug nam je pomagal inu se svojo močjo jih je premagal; za tuga volo Njemu samimu imamo čast inu hvalo dati, rekoč: Tibi soli honor, virtus et gloria. Tebi samimu damo čast inu hvalo.

Je rejs, de naš svetli cesar se je pošal kar nar več je mogal Turku se zuper postaviti inu iz svojih dežel ga pregnati: je rejs, de naši generali inu žolnerji serčnu inu dobru se so sponesli, katerem cilu Turki čast inu hvalo so dali: mi pak samimu G. Bogu čast inu hvalo damo, vedeoč: Non salvatur rex per multam virtutem, et gigas non salvabitur in multitudine virtutis suae. Fallax equus ad salutem, in abundantia autem virtutis suae non salvabitur. Psal. 32. Mi vejmo inu spoznamo, de ni naši generali, ni naši žolnerji, ni mogočnost našiga cesarja je nas pred grozovitim Turkam obvarovala, ampak milost božja, katero smo na pomoč klicali inu vse naše vupanje v tajsto postavili, za tuga volo G. Bug je se svojimi milostnimi očmi na nas pogledal inu nas rejšil pred smertjo inu pogublejnam, kateru nam je Turk žugal: Ecce oculi Domini super metuentes eum: et in eis, qui sperant super misericordia eius. Ut eruat a morte animas eorum. Vers. 18. Tebe tedaj častimo inu hvalimo. In cuius manu sunt omnium potentates et om-

teti. Domov prišedši iz potovanja v rojstni kraj, slišal je nekatere posestnike govoriti, da v njihovem zemljišči se nahaja neka črna, trda zemlja; gre toraj, ter išče in išče in zapazi slednjič na podnožji hriba, da se nahaja premog; počne tedaj kopati in 1. dne junija je že lahko dokazal, da se mogoče nahaja velika žila; naznanil je to nekterim gospodom (še celo iz Trsta) ki so 9. junija prišli opazovati, ter koj spoznali istino. Poskušali so nekteri posestniki, kakor tudi v tovarni žgati oni premog in pokazalo se je, da gori izvrstno.

Od tega časa hodi gospoda vedno gledati oni kop, kder je Janez Kravos uže čez 30 kilogr. premoga ob enem izkopal in ga nesel v tovarno v Ajdovščino. Danes ga je prinesel velik kos in vidi se, da čem globokeje je, tem boljši premog se nahaja in nadejamo se, da bo v dotični jami obilno premoga, kar je želiti, da bi si ljudstvo da boljšega stanja pomagalo, ker jako velike koristi bi bilo, ako bi se tukaj železnica napravila.

Hvala pa gre le njemu, ki je premog našel: če se stvar posreči, zasluži dobiti obilo odškodovanje.

Želiti je, da bi tudi kak v geoloških znanostih učen profesor obiskal oni prostor, ter opazoval formacije premoga.

Pravoljub.

Iz Zgonika na Krasu, 10. junija. (Izv. dop.) Beseda, katero je napravilo naše bralno društvo dne 26. maja, bila je prav zanimiva in živahna. Verli Nabrežinci pripomogli so naj več k temu, da se je petje, igra in deklamacija v občeno zadovoljnost vršilo. Zgoničanje pa so pokazali, da hočejo tudi oni vstopiti v kolo drugih narodno vzbujenih krajev, ter napredovati v omiki. Pod milim nebom na Miličevem dvorišči je bil na lepem mestu napravljen in okusno se zelenjem okinčan oder, pred katerim se je zbrala lepa množica rodoljubnih poslušalcev. Vse se je gladko vršilo in v najlepšem redu; odbor je spolnil vsekozi svojo nalogo. Omeniti imam še priprostega kmeta, Jožefa Gruden-a, ki je imel primeren, lepo zložen govor. Čemur smo se pa pri tej priliki čudili, je bilo to, da so se daljn: gg. učitelji besede deležili — domači pa ne. Sicer..... (Ne zamerite, da smo zadnje vrste prečrali; stvar je preosebna — in mi poznamo premalo tamkajšnje razmere. Op. ured.)

Iz Trsta, 5. junija. (Izv. dop.) (Atentat na nemškega cesarja in naši politikarji. — Imenitna svatba. — Kristjanski konec civilnega pogreba. — Naši „liberi pensatori“. — Voltaire-ova slavnost v Trstu. — Zopet na gomili prijatelja. — Velika drznost potepuhov v Trstu.) Vest o drugem atentatu na cesarja Wilhelma je tudi tukaj osupnila vse kroge; še celo borska je nekaj občutila ta dogodek, ker so valute nekoliko poskočile; a včeraj je bila borska uže mirna in nastopila je zopet poprejšnja tišina. Znano je, da politikarji pri pivu ob takih prilikah razne kvasijo in da so turkofili še posebni mojstri v nespametnih kombinacijah. Tako na pr. so z nekim veseljem ti ljudje pripovedovali, da je za to zaroto marsikaka visoka osoba, da je zarote uzrok morda preveliko prijateljstvo cesarja Wilhelma z ruskim carjem in da, kakor hitro umre prvi, nastopi njegov naslednik nemški kronprinc,

nium jura regnorum. Inu tebi, o vsigamogočni Gospud! nej težku z malu žolnerjov njih veliku premagati, kakor Jonatas je svojga hlapca troštal, kadar ona dva sama sta šla se vojskovati čez celo Filistersko vojsko. „Cui non est difficile servare et salvare in multis perinde ac in paucis. 2. Reg. c. 14.“ Letu vupanje smo tudi mi imeli ter vidimo, de se je dopolnilu. (Hic victoriam narrare poteris.) Zatoraj tebi o usmileni Gospud vso čast inu hvalo damo. „Te Deum laudamus, te Dominum confitemur.“ Inu spoznamo očitnu, kar David je bil spoznal, kadar svoje savražnike premagane inu pobite je vidil: Manus tua Domine gentes disperdidit: afflixisti eos et expulisti eos: salvasti nos de afflictionibus nos et eos qui nos oderunt, confundisti. Psal. 47. Tvoja sveta roka je Turka razpodila, pobila inu k' špotu sturila.

Za tuga volo imamo uržoh, kakor nekadaž uni serčni inu bogoboječji Makabejarji eden tuga drugiga opominat, de Bogu smo dolžni hvalo dati inu per teh svetih procesijah flišnu se najti: Et nunc frequentate dies scenopegiae, quia de magnis periculis a Deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi, utpote, qui adversus talem Regem dimicavimus. Lib. 2. Machab. c. 1. H procesiji, v cirku N. N. imate pojti Boga zahvalit inu nikar pijančuyat po oštarijah inu hišah, nikar po gasah in potah uriskat, nikar gostarije in plese deržati, ampak v cirku molit inu Boga hvalit. Zdjaj meni noter pade, inu lepu se raima, kar Nicephorus od cesarja Theodosiusa piše: De ta cesar s to drugo gospodo inu purgari se je našal per eni luštni komediji; na tu perderija en korrer ter mu pošto pernese, de njegovi žolnerji so premagali inu pobili Joaneza Trinoha, kateri je veliko škodo po cesarskih deželah delal; kakor to dobro pošto cesar zasliši, se k folku oberne, rekoč: Agite inquit, ludrico hoc omisso,

ki je bajé hud sovražnik Rusov, pa velik prijatelj Angležev. Če torej umre cesar Wilhelm, bodo morali po tej kombinaciji naših turkofilov Rusi kar brz popustiti Turčije in bežati domu; Turška pa bode zopet postala nova prerrojena, svobodna država. Bog daj norcem pamet!

Na praznik nebohoda je bila v Trstu neka tako imenitna in pompozna svatba, da je ves Trst le o tem govoril. Edina hči tuk. srbskega milijonarja Opniča, poročila se je z nekim srbskim oficirjem, vitezom Konstantinovičem; zadnji je v sorodu se srbskim knezom Milanom. Svatba vršila se je v srbski, krasni cerkvi. Točno ob 11. uri so začele dohajati lepe kočije se svati; bilo je okoli 40 kočij; mej svati zapazil sem poprejšnjega srbskega vojnege ministra Nikolič-a in srbskega arhimandrita Dučić-a, ki je tudi eden tistih junakov, kateri so prvi povzdignili meč za svobodo Jugoslovanov, po tem namestnika tržaškega se sprogo in mnogo druge najedličnejše gospode tržaške. Cerkevni obred staroverški je posebno zanimiv; prikletenk in drugov je bilo 12 parov; pop venča nevesto in ženina, po tem mora iti vsa svatovščina okoli oltarja v procesiji in kum, ki je bil Nikolič, drži roke nad obema ženinama. Ko neha procesija in petje, obhaja pop z vinom in kruhom zarocenca in drži na oba primeren srbski govor, po katerem je menjava prstanov in konečno poljubovanje vseh svatov. Tako lepe cerimonije in tako bogatega lišpa nijsem videl tako kmaio. Po poroki odpeljali so se svatje v palačo bogatega Opniča, ki je bila prav resnično vsa spreminjena v krasen vrt. Naj še omenim, da je bila bala neveste vsa narejena v Parizu, ter tukaj radovednežem zaradi njene nenavadne lepote razstavljena več dni; vrednost te bale se ceni na 100.000 glđ. Poročenca sta se še tisti dan kmalo po poroki odpeljala v Belgrad, pa se zopet vrneta v Trst.

Še drugi zanimiv dogodek imam Vam poročati. Umrl je pred 10 doev: tuk. trgovec Noll; ker je bil „libero pensatore“ (brez vere) se nij hotel spovedati, akopram je to njegova mati, ki biva na lastnem posestvu v Orehku blizo Postojne, želela in je nalašč zaradi tega prišla v Trst. Vkljub temu pa si je mati prizadevala, da bi bil njen sin pokopan po kristjansko, gre torej k škofu z enako prošnjo in škof ji ničesa ne odreče. Toda mati je naredila račun brez gostilničarja, ker društvo onih ljudi, ki se zovejo „liberi pensatori“ in v katerem se nahaja tudi mnogo roko-delcev in sploh ljudi, ki niti nijnajo pravega pojma o „svobodnem mišljenju“, je na vse kriplje na to delalo, da se pogreb vrši brez cerkvenega spremstva, po takozvano „civilno“. Žena ranjcega in starši njeni postavijo se odločno na stran „svobodnih mislecev“, kateri zmajajo in pogreb se resnično vrši predzadnje nedelje brez duhovnika. Blizo 2000 večinoma radoživodnih ljudi spremilja mrtveca na mirodvor, najeti so bili tudi pevci in 2 govornika onega društva svobodno mislečih pripravila sta se, da bosta govorila in posebno povdarjala stanovitnost ranjcega v prepričanju itd. Pogrebci dospē na mirodvor v najlepšem redu; uže položje rakev pred jamo in pevci se pripravljajo, da bodo zapeli nagrobnico; zdajci pa skoči iz za enega grmiča, kder je bila skrita, mati ranjcega mej množico in si pomaga vsa obupana do rakve in jame govoriti blizo tako-le: Jaz sem mati ranjcega, zanj sem jaz trpela inu odgojevala sem ga dolgo časa po kri-

in aedem hanc praecatoriam eamus et carmina gratiarum auctori victoriae concinamus; dixit et fecit. Nicephor. lib. 14. Glibi viži N. N. opominam, de imajo opustiti kratke čase, inu h procesijam inu v cirku hoditi Gospudu Bogu hvalo dati: Ludrico hoc omisso etc. Sturimo kakor je bil sturil krajl se svojim folkam potem kir je vidil, de G. Bug njegove silnu močne savražnike je bil premagal inu h špotu sturil, pred katerim Josephat inu cela njegova vojska je trepetala, Josephat je pohlevnu G. Boga na pomoč klical, vse vupajne v Boga postavil. „Josephat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandum Dominum et praedicavit jejunium universo Juda: congregatusque est Judas ad deprecandum Dominum: sed, et omnes de urbibus suis venerunt ad obsecrandum eum.“ G. Bug ušliši leto prošnjo, pogleda s' svojimi milostivimi očmi na pokuro inu post Josephata in tuga folka ter prestraši njih savražnike Ammoniterje inu so vse njih blagu na gmajni pustili, s katerim žolnerji so bih obogatili: kadar je letu krajl vidil s tem folkam je šal s procesijo v tempel G. Boga zahvalit. „Ingressisque sunt in Jerusalem cum psalteriis et citharis et tubis in domum Domini.“ Zdjaj N. N. ali se tudi nam nej taku godila? Oh kajšen strah inu trepetajne je bilu, kadar Turk se svojo močno in veliko vojsko je vleku čez naše dežele! Vsi so bizali etc. Cesar svoje vupajne v milost postavi, zapovej vsem se postiti inu Boga na pomoč klicat: smō sturili; G. Bug nas je ušlišal, Turke je prestrašil inu zmejšal, de sami mej sabo se so pobili, njih blagu našim pustili; tedaj smo tudi dolžni G. Boga zahvalit inu s procesijo po cerkvah hodit inu vso čast Bogu dati. „Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Jesum Christum Dominum nostrum. 2. Corint. c. 2.“ Inu dokler mi smo preslabi sadosti hvale Bogu dati, va-

stjansko, peklo me je, da se je odtegnil tem naukom in nemirna bi bila ves čas svojega življenja, ko bi moj sin ne bil pokopan, kakor kristjan; odprite mi rakev, da ga' še vidim in mu dam blagoslov. Pogrebščeki ubogajo, odprejo rakev, mati poklekne, vzame iz žepa steklenico s žegnano vodo in kropi ž njo truplo mrtvega sina ter moli očenaš za njegovo dušo. Ko vstane, reče: zdaj pa le pokopajte v božjem imenu ranjcega, kateremu bodi Bog usmiljen in mu daj večni mir in pokoj. — Mej vso to sceno molčalo je in strmelo iznenadjeno ogromno občinstvo; petja nij bilo več in govorniki so tudi molčali: govornica na gomili ranjcega bila je lastna njegova mati. Ko so mrtveca tiho zagrebli, šlo je občinstvo tiho narazen, občudovaje veliko srčnost matere; stara mati pa se je z vzpomnila v Trst in nekatere dni po tem zopet odpotovala v Orehek. O tej dogodbi govoril je ves Trst in jaz sem slišal iz ust najbližnjih sorodnikov in prijateljev matere, katera je premožna, o rentah živeča, še precej omikana gospa in tudi meni osebno dobro znana. Čudim pa se, da mnogi tržaški listi niti omenili nijso tega v vsakem obziru jako zanimivega dogodka, o katerem jaz čisto objektivno poročam in še dostavljam, da se sme večina naših „liberi pensatori“ primerjati francoskim nekdanjim „sansculottom“. Jaz bi samo to rad vedel, kaj si misli kak prav surov mesar, in takih je večina v tej zvezi, pod imenom „libero pensatore“. O kaka karikatura resnično svobodnega mišljenja!

Znano je čitateljem časopisov, da je na Francoskem nastal velik prepir mej konservativno in republikansko stranko zaradi 100letnice, ki so jo drugi napravili v spomin filozofa in pisatelja Voltaire-a. Voltaire bil je duševni velikan, a njegovo privatno življenje nij bilo ravno uzorno; v njegovem značaju bilo je čisti črni pik; to so konservativci porabili in Voltaire-a za spomin hudo oblatili. Republikanci pa ne morejo pozabiti, da je bil Voltaire eden prvih apostolov francoske prekucije in republike. Vsak sodi torej tega moža po svojem stališču. A ne samo Francozi so slavili Voltaire-a; tudi nekateri Tržačani so jih hoteli posnemati in ustavljal se jim nij prav nobeden. Polit. društvo „Progresso“ napravilo je na praznik nebohoda v gledišči Armonia spominsko slavnost; govorila sta 2 doktorja skoro bi rekel praznim klopem in tako je koočala ta slavnost v 1 uri brez vsacega hrupa, ker občinstvo je rajši gledalo ono poroko v srbski cerkvi, katero sem vam popisal, nego pa šlo poslušat govore o Voltaire-u.

Danes je došla v Trst tužna vest, da je uže zopet kosteni kosci pokosil nam nadpolnega skladatelja. — Hajdriha nij več med nami; a nikoli ne bode Slovenec, posebno v tržaški okolici prepeval, da ne bi se spominjal nadarjenega skladatelja Hajdriha; on bil je navdušen pevec na obalah Adrije; zapustil nam je prekrasne spominke, kateri bodo nas in naše potomce navduševali za našo sveto reč. Večna mu pamet! — Iz Trsta poslali so tržaški Slovenci 3 vence: enega tržaška čitalnica, enega rojanska čitalnica in enega osebni prijatelj ranjcega.

Kako je teško v Trstu še celo svojo dolžnost kot sodnik izpolnovati, sledi iz sledečega: Dr. Verneda, ki je asesor pri tuk. magistratu, je kaznoval nekatere kontrabanderje uže večkrat; pa ti so mu zažugali, da mu uže plačajo in v resnici čakala sta dva teh potepuhov omenjenega doktorja pred 8. dnevi prav pod

vratu njegovega stanovanja ter ga tako hudo potolkla in razmesarila, da je dvomiti, da ozdravi. Oba potepuha pa ima policija v rokah.

Politični pregled.

Državni zbor je dne 7. junija razpravljal, kako se ima pokriti od delegacij dovoljen kredit 60 milijonov; udeležilo se je primerno malo govornikov. Prvi je proti govoril dr. Vošnjak in hudo je šibal celo Andrassy-jevo politiko, katera Avstrijo vodi do gotovega propada. Rekel je, da delegaciji niste izraz prave večine avstrijskih narodov, ker v njih 15 milijonov avstrijskih Slovanov nema nobenega zastopnika, mej tem ko mali madjarski narod odločuje celo avstrijsko politiko. Ko je pri sklepu svojega govora imenoval Andrassy-jevo politiko cigansko, pozval ga je predsednik k redu. — Drugi zastopnik štajarskih Slovencev, Herman, je odločno pobijal notranjo avstrijsko politiko. „Ali ni dunajska politika, prašal je mej drugim, od nekdanj mobilizirala proti lastnim slovenskim narodom in sé stalnim pritiskavanjem vnela narodnostni prepri? In tako dela ona še dan danes s pritiskavanjem slovanstva nekaj avstrijsk interes. In za tak interes se hoče tirjati slovenska kri in slovenski denar?“ — Predlog večine je bil končno sprejet in grof Andrassy je uže odpotoval s 60 milijoni v žepu v Berlin, da varuje ž njimi avstrijske interese (!). Govori se, da je uže 10 do 15 milijonov potrošenih za utrjenja na meji.

Tu si smatramo v dolžnost, nekaj opaziti: Ko so vsi slovenski poslanci v državnem zboru in ž njimi tudi grof Coronini in drugi goriški zastopniki bodi gledé 60milijonnega kredita, bodi gledé avstro-ogerske nagodbe složno glasovali zoper vladne predloge, — je šel naš slovenski poslanec g. Winkler dosledno „durch dick und dünn“ za vlado, kakor bi bili interesi goriških Slovencev in njih težnje v tem oziru različni od onih, ki jih zagovarjajo in branijo pogumni zastopniki kranjskih in štajarskih Slovencev in celó naših goriških sodeželanov. Mi moramo tako postopanje zeló obžalovati.

Državni zbor sklene letošnjo sesijo 20. t. m. — Kakor poročajo nekateri dunajski listi, bo ministerstvo Auersperg-Lasser svojo nalogo smatralo za dokončano, kedar izvrši državni zbor nagodbene postave. Potem menda odstopi.

Včeraj, 13. t. m. se je začel v Berlinu napovedani kongres. Dan poprej je prišel avstrijski zastopnik, grof Andrassy v Berlin,

nus in circuitu populi sui, ex hoc nunc, et usque in saeculum. Quia non reliquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum. Psal. 124. Gospud Bug je zdaj per nas inu bô per nas vselej ostal, če mi v gnadi božji bomo živeli, ne bo perпустиu timu grešniku Turku nas premagati, kateri vse vupajne na G. Boga našiga Odršenika postavimo, za tuga volo imamo se troštati de nas ne bô zapustil, zakaj David nas zagviša rekoč: Qui habitat in adjutorio altissimi in protectione Dei coeli commorabitur. Psal. 90.

Ne bojmo se tedaj Turka dokler G. Bug nam pomaga, zakaj tem katerem G. Bug je pomagal, so vselej svoje savražnike preinagali. Israelterjem je G. Bug pomagal ter so bili pobili na enkrat 13200 Medianiterjov. Davidu je Bug pomagal ter s 400 (žolnerji) je bil pobil veliku tavezant Amalekiterjov. Sampsonu je Bug pomagal ter on sam je b' 3000 Philisterjov premagal. Bug je pomagal krajiu Ezechiasu ter eno nuč 185000 savražnikov en sam angel je bil pobil. Zakaj G. Bogu obedn se nemore ubraniti, kakor Job je djal: Deus, cujus irae nemo potest resistere. Job. 4. Inu kadar Judit, desilih žena, je bila Oloferusa premagala in njegovo vojsko pregnala je djala: Adonai Domine, magnus es tu et praevalens in virtute tua, et quem superare nemo potest. Judith. c. 16. Nimamo tedaj N. N. se bati Turka dokler G. Bug je per nas hotel ostati. Mane nobiscum Domine et contere fortitudinem inimicorum ecclesiae tuae, et disperde illos; ut cognoscant quia non est alius, qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster. Zakaj vse naše vupajne postavimo v tvojo milost in v' pomoč: Tu es ipse Rex meus et Deus meus, qui mandas salutes Jacob. Psal. 43. Tebi bodi samimu čast inu hvala zdaj inu do vekomu. Amen.

pred njim so bili tam lorda Beaconsfield in Salisbury, grof Šuvalov, Corti in knez Gorčakov. Vsak izmed teh poslancev ima svoje trgovinske, vojaške in druge strokovnjake seboj. Vse vlasti so prišle dobro oborožene h kongresu. Tudi pri nas se je začelo gibati, posebno pa mej vojnim mornarstvom. „Tagblattov“ dopisnik iz Pulja našteva uže ladije, ki so odmenjene za akcijo. — Tudi za mobilizacijo velikega dela druge armade so došla te dni uže viša povelja. Vse kaže, da nam prinese kongres oljkiu vejico.

Nemškemu cesarju Wiljelmju gre polagoma k boljšemu in je upanje, da okreva; pri vsem tem pa je za nasledstvo vse preskrbljeno. Napadnik dr. Nobiling pa je na zadnjem konci ter vedno v nezavesti. — Nemška vlada napenja zdaj vse sile zoper socialiste in sklenjeno je uže, da bode sedanji državni zbor razpuščen, samo v namen, da pride tak zlor skupaj, kateri bo brez ovire potrdil postave zoper socialne demokrate — in gotovo še ostrejše postave, nego so bile zadnjič predložene.

Ruska carinja je nevarno zbolela.

Razne vesti.

Neureča. V Škerliji pri Sovojah se je tamonjemu kovaču puša tako nesrečno sprožila, da je zadél svojo ženo, ki se je na mah mrtva na tla zgrudila.

Josip Leban, jako marljiv sedmošolec in maturant na tukajšnji realki, 19 leten, iz Štopica na Tolminskem doma, sin premožnih staršev — se uže tretji dan pogreša. Ker so našli njegov klobuk pri Soči blizu „konjederca“ pri goriškem mostu — sumi se sploh, da se je utopil, kar je tem verjetnejše, ker je pustil nekoliko denara in uro doma in je zapustil dne 12. t. m. na vse zgodaj v slabši obleki svoje stanovanje — pa ga ni bilo več nazaj. — Govori se, da ga je najbrže vnetje možgan k samomoru nagnilo. Škoda za talentiranega in marjivega mladenca! (Ravnokar smo pozvedeli, da so našli truplo v Soči.)

Svilni mešički (kokoni) se do zdaj še po cení prodajajo in sicer japonski od 1 gl. 05 kr. do 1 gl. 50 kr., domači, ušenični pa od 1 gl. 16 kr. do 1 gl. 60 kr. kilo. Prvih je prišlo do včeraj na goriški trg 354-20, drugih pa 1048-30 kilov.

Bovška čitalnica je na binkoštni pondeljek sé sijajno slovesnostjo obhajala svoje rojstvo; ob enem pa je tudi izrazila veliko radost in hvaležnost vsega bovškega prebivalstva zaradi cesarjevega odgovora na Slogino adresno. — Menda ni slovenska tribojnica v Bvycu še nigdar poprej tako ponozno vihrala zraven avstrijske zastave, nego ta dan naz okinčanega hodnika na poštnem poslopji; pomenljivo ste naznanjali krasni zastavi, da Slovenec je ob enem zvest Avstrijan in slovesno ste protestovali zoper nasprotno hudobno sumničenje nekaterih zagrizencev, katerim je ta lepa, narodno-patriotična slavnost vse njihovo skrivno in ečitno rovanje s krepkim mahom utrdila.

V mraku so jeli prihajati gosti od vseh strani bovškega okraja, pa tudi s tolimskega okraja in celo iz Gorice in od stran Predela so prišli nekateri. Naj bolj možko so se obnesli verli Kobaričci: čitalnični predsednik, pevkinje, pevci, učitelj in drugih možakov in gospa lepo številu — odvrnili so svojim sosedom lepobrojni pohod na dan kbariškega tabora in pri drugih prilikah. Ne samo uljudnost za uljudnost, ampak tudi uspešnost vzajemne moralčne podpore pri enakih začetjih je bila prav pomenljivo izražena v lepem venci kobariških gostov.

Ob 7 1/2 uri je veseli grom topčev napovedoval začetek slovesne besede. Vhod v poštno poslopje je bil jako okusno okinčan s zelenjem in zastavami; neprimerno lepše pa je bila opravljena prostorna dvorana; tako dičnega odra še nismo kmalo videli na deželi, kakor ga je znala načrtati in s pomočjo svojih zvestih čitalničarjev izgotoviti spretna roka mladega, za stvar vnetega predsednika. Na obeh straneh odra ste viseli ovenčani podobí N. V. presv. cesarja in cesarjevega Rudolfa, na sredi dvorane st. je pa kaj lepo podajala krasna oleografija: ranjeni Ornogorec; okrog in okrog razvitljene dvorane so bile razvešene slovenske zastave.

Ob 8. uri so bili uže vsi prostori napolnjeni, a pozneje so še vedno prihajali zakesneli gosti. — G. predsednik je s srčnimi besedami pozdravil od vseh strani došle goste in s povzdignjeno avstrijsko zastavo v rokah — nazdravljaj pres. cesarju v zahvalo za poročstvo, katero nam je dal v tolažilnem svojem odgovoru na adresno, — da ostanemo namreč tudi znanprej v zavetju mogočne krone avstrijske. — Občinstvo je odzdravljaj z navdušenimi živioklici.

Na to so se prav gladko vratile posamezne točke zanimivega programa. Vse psami, možki in mešanči sbori, so jako dopadale ter so se morale večinom

bimo vse stvari, de bi nam pomagale Boga našiga Odršenika hvalit. „Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate et superexaltate eum in saecula. Dan. c. 3.“

Inu per letih svetih procesijah prošimo G. Boga, de bi tudi znanprej gnadjivu nas hotel obvarvat inu pomagat naše savražnike premagati: mi spoznamo, o večni Gospud! de smo grešniki inu uredni štrajfinge, vener spumni, de smo tvoji otroci, (desilih včasih nepokorni), vener tebe samiga molimo, tvojo sveto vero deržimo, v tvojem svetem Imenu smo karšeni, inu sé svetem Križam zaznamvani; Ti tedaj kakor en vsmilen Oča nas otepi, kadar smo uredni, zakaj „cum iratus fueris misericordiae recordaberis.“ Nikar, nikar Gospud nas nepusti v turško oblast pasti: Ne tradas Domine bestiis animas confitentes tibi et animas pauperum tuorum ne obliviscaris in finem. Psal. 37. Mi vener smo tvoje ovčice, ti si naš pastir, vari nas pred tem požrešnim Turkam, kateri tvoje svete cirkve podira, tvoje svete altarje žgê ter tvoje svete ime savraži, prevzetnu čez tvojo vsigamogóčnost šentuje. „Leva manus tua in superbiis eorum in finem“: vzdigni tvoje roke čez Turke inu ponižaj njih prevzetnost inu končaj njih rod, kakor si začel, de po celi Evropi bomo tvoje svete ime častili inu nikar tuga fardamaniga Mahometa. Ah! Exurge Domine, adiuva nos, et libera nos propter nomen tuum. Jest vas N. N. zagvišam, de G. Bug nam bo dalej pomagal Turka premagati inu iz Europe pregnati, če ner poprej se bomo pofisali zapuvidi božje deržati inu greha se varvat, kakor na kratkem nas zagviša s. Ambrož, rekoč: Si tu peccare desideris victus est inimicus. S. Ambr. Če ti boš nehal grešiti, savražnik bo premagan; zakaj G. Bug nebo perпусти, de bi ta neverni Turk te pravične karšenike končal, kakor David je prerokoval: Domi-

ponavljati. Pevovodja, gosp. učitelj Stres, zasluži, da ga prav častno odlikujemo, ker je v kratkem času nabral in izvežbal tako dober pevski zbor, kakoršnega imajo le redko kje drugod na deželi; pa tudi verlim pevkinjam in pevcem gre vsa hvala za njihovo čvrsto napredovanje. Slavnostni govor, ki ga je govoril č. gosp. vikarij M. Štrukelj, bil je nekoliko obširen, pa vendar tak, da je zanimal od prve do zadnje besedice in še več—da je v nemal. Sploh lahko rečemo, da se je govor prav harmonično vjemal z osebo č. gosp. govornika: bil je krepak, jedernat, vnet; zato pa je žel tudi gromovito pohvalo.

Prav nježno ste predstavljali gospodična učiteljica in gospod. St. dvogovor iz Marije Stuard, — pa ne samo nježno, ampak tudi pravilno in elegantno. V gospodični učiteljici smo z veseljem spoznali prav spretno deklamovalko in predstavljalko in nadejamo se da bo ona seme svoje sposobnosti zasejala tudi med bolj odraslo bovsko mladino; kajti po naših nazorih se razteza delokrog ljudskih učiteljev in učiteljic—tudi zvon šolskih prostorov. V Bovcu je za to precej obširno polje; saj nismo uže davno videli toliko lepe mladine skupaj, kakor to pot v bovški čitalnici in gotovo bi se je dalo mnogo pregovoriti in za to vneti, da sodeluje pri narodnih zabavah, katerih glavni namen je pospeševati — ljudsko omiko v narodnem zmišlu.—V burki „Mutec“ so bile vse zadače prav srečno razdeljene; posamezni igralci in igralke so bili vsak na svojem mestu in so svoje naloge zadosta naravno — in če se pomisli, da so prvi krat nastopili—nepričakovano dobro izvršili. Posebno nas je veselilo, da se niti oče starešina, g. M., ni ustrašil desk, katere pomenjajo svet. Če pojdejo možaki z dobrim izgledom naprej—po tem gotovo ne bo hotela zaostajati mladina.—Posebno dobro mož ima novorojena čitalnica za komiko. Vrli Martin se je tako prosto sukal na odru, kakor bi bil na njem rojen.—

Po dovršenem programu so se prečitali telegrafski pozdravi, došli od predsedništva društva „Sloge“, od čitalnic v Spodnji Šiški pri Ljubljani, v Solkanu, Kanalnu in Tolminu, od društva „Edinosti“ v Ajdovščini in od društvenika gosp. Milohnoja iz Tržiča na Kranjskem. Vsi pozdravi so bili z živahnimi živoklici sprejeti; posebno radost je pa vzbudil oni ajdovski „Edinosti“, ker je obsegal tudi ostro puščico, sproženo na neko duševno revše, katero izza kitelj intrige plete zoper bovške narodnjake in zoper novo društvo. „Vam rodoljubi zrno, pseudopedagogu pa lupina!“

Po besedi je rajala vesela mladina do ranega jutra, možje pa so se v postranskih sobanah pri sladki kapljici mej napitnicami resnega in šaljivega zadržaja, mej petjem in razgovori prav po domače zabavali in ob enem med seboj ogrevali in vtrjevali za nadaljno, čvrsto narodno delovanje.

Se nekatere refleksije o tej besedi in o novem društvu priobčimo prihodnjic.

Iz Cerovega se nam piše 11. junija: Povejte, g. urednik, ako vam drago, v prihodnji številki „Soče“ goriškemu „comitato d'azione“, da mi Brici se malo brigamo za njegove neumne demonstracije, kakor je bila ona na podgorski Kalvariji. Nas take otročarije pustijo popolno hladnokervne. A ne! g. urednik, nismo vedno indiferentni, posebno kadar hočemo povedati kaj želimo. In to smo pokazali Cerovci ravno minule binkošne praznike, čeravno nekoliko kasno, a vendar, menimo, še zmirej času primerno. Demonstrovali smo namreč, vsm laškim „comitato d'azione“ čujte! z velikanskim „kresom“, ki je bil gotovo višji nego oglejski stolp, ker razsvetlili smo svoj cerkveni stolp tako, da gotovo so ga morali videti vaši goriški italijančiči in moroč tudi videmski agitatorji, ako so se ravno poželjivo ozirali po naših lepih Brdih.

Pa še več. Nismo bili še zadovoljni z razsvetljavo, ampak mi „nizka in sirova drubal“ (o gentile Gorizia!) smo se tudi prederznili streljati z možnarji, katerih jek se je odmeval daleč na okrog; morda je prišel še celo do ušes kacega od jeze penečega se uda „comitato d'azione“. In zakaj vse to? Na slavo našemu presvitlему Vladoju, ki je blagovolil izraziti naše vdanosti tako dobrohotno na znanje vzeti. Da! gospod urednik, tudi Boga smo zahvalili sé slovesno sv. mašo in zahvalno psmidjo, da je naš presv. Cesar nas tako pohvalil in pozdravil nad „penapete in revolucionarne elemente italijanske narodnosti.“ In na te besede smo ponosni! Zato pa hočemo biti našemu preljubljenemu Vladoju vedno zvesti, vdani in podložni, in to v kljub vsej jezi in togoti sovražnikov naše domovine!

Mobilizacija vojsko. Slov. Narod. piše 12. t. m. Včeraj je bila sploh po našem mestu razširjena in pozitivno trjena novica, da se pripravljajo mobilizacija naše vojske. Kuhn, ki je imel v Ljubljano priti, odpovedal je baje svoj prihod, in tudi na okrajna glavarstva, pravijo šli so potrebni ukazi. Če se to potrdi z dejanji, hočemo upati, da je vendar le vse za obsedenje Bosne, a ne za kako drugo vojsko nameravano. Mi nismo nič pozitivnih poročil dobili, in svarimo pred pretiranimi novicami. Sicer pa tudi „Neue freie Presse“ od nedelje poroča, da je ona iz-

vedela, da se bode en del naše vojske, šest divizij, mobiliziralo. Namen te naredbe da je, pripravljenost za izvršitve „potrebni“ karokov v očigled kongresa, ki se jutri snide. Kritičnega kaj o tem reči, se nam ne zdi varno. Saj so naši poslanci govorili, in naše občinstvo samo misli.

Prijeti tatovi. Nedavno se je napotilo v Pariz 15 avstrijskih, raznim sodnijam dobro znanih omikanih, premetenih tatov, kjer so hoteli svojo umetnost na škodo raznih ljudij v izmikanji denarjev iz žepov poskušati. Sedem jih je pariška policija ujela in priprla, drugim se je posrečilo uiti, in sicer kakor se je brž zvedelo, na Avstrijsko. Popis vseh teh ptičkov je razposlala policija po vseh mestih tako tudi v Ljubljano; ker se je prav ugibalo, da bodo ti tatovi binkošne praznike za se dobro porabili in iz Pešte se je v soboto v Ljubljano telegrafiralo, da je 6 teh tatov napotilo se v postojnsko jamo. Ljubljanska policija pripravila je vse za slučaj, ako bode mogoče teh ljudij polastiti se. V resnici naznani jeden potovalec, ki se je pripeljal ob 1 uri popoldne z vlakom v Ljubljano, policijskemu vodji g. Peroni, da mu je na potu od Zidanega mosta do tam bilo ukradenih 500 gld. Policaji ki so bili na kolodvoru nastavljeni, zasačili so kmalu tri jako elegantne gospode katere so po popisu takoj za one tatove izpoznali, o katerih se je iz Pešte javljalo; ti trije tatovi, katere so še binkošne nedeljo deželnej sodniji v Ljubljani izročili, so glasoviti ogerski žepni tatovi Kranz, Langer in Markus. Ukradeno svoto 200 gld. so bili menda mej soboj uže razdelili in deparnik proč vrgli. Sl. N.

Tržno sporočilo firme Jos. Pipan et Comp. v Trstu dne 5. juni 1878.

Po zadnjem našem sporočilu se je politično obnebeje saj toliko razvedrilo, da je zdaj nekoliko upanja, da se snide evropski kongres. Mogoče je, da bomo imeli saj začasen mir, morda pa tudi trajen; — a vere v končni mir manjka, nezaupanje se noče zgubiti. — Ne bo torej še tako hitro konca uže zastarelih nadlog, hudo težejih promet in kupčije.

Kava. — Mi smo uže večkrat sporočali; da se fina kava, posebno pa Ceylon plant vzdržuje pri trdnih cenah, katere vtegnejo porasti; to se je tudi zgodilo in se vtegne celo ponavljati; nižje sorte, mej temi največ obrajtana Rio, so tudi zadnji čas poskočile za 2%, ker dohajajo iz Angležkega in sploh inostranskega vesti o dobri in uspešni kupčiji s tem blagom. — Cene vtegnejo, če ne porasti, vendar pa in stalne ostati in je torej to blago v jako dobrem umeriji. — Prodaje se Rio nižje vrste po gl. 88:90, srednje vrste po gl. 92 do gl. 97:—, fina 98—100:—; najfinejša gl. 102 — gl. 105:—, izbrana (elckt) gl. 108 — gl.110:—; Santos gl. 98 — gl. 116, St. Domingo gl. 100 — gl. 110; Java gl. 115 — gl. 130; Malabar native gl. 108 — 118, Malabar plant gl. 125 — gl. 148:—; Ceylon native gl. 98 — 116:—; Ceylon plant. gl. 135:— gl. 156:— Perl gl. 145 — gl. 156, Moka gl. 128 — gl. 134:—

Olje. — Fino namizno olje se vzdržuje na visokih cenah in nočejo lastniki nič popustiti; navadno jedilno olje pa je še precej ceneje postalo, ker ga dohaja dosti, pa se malo po njem poprašuje; morda bi bil prav zdaj ugoden čas za previdenje s tem blagom, kajti kakor hitro pridejo soper kaka vprašanja po tem blagu iz inostranskega, mu vtegnejo cene koj poskočiti. Kotonovo olje obležano v tinah je poskočilo za 2%, mej tem ku je slabše blago v orig. sodih ostalo, kakor je bilo. — Jedilno olje prodaja se od gl. 53 do gl. 65, po kakovosti; namizno vro Mte. St. Angelo pa gl. 71 do gl. 82 in Kotonovo od gl. 54 do gl. 58:—

Sadje. — Pri pičem šposlu v sadju sploh se cene niso skoro nič spremenile; edino cene pomeranč in limonov se pogostoma premikajo po kakovosti in po dolazih in rožiči so tudi poskočili, ker jih je malo v zalogah in prihodnja letnja tudi prav slabo kaže, mej tem ko kažejo mandlji tako dobro, da bomo imeli na jesen jako ceno blago. Rožiči gl. 10:—; limoni in pomeranče od gl. 8 do 10 zaboj; mandlji gl. 120 do 125:—, rozine od 25 do gl. 36:—, Elemè gl. 18 do gl. 24, Cisme gl. 16 do gl. 18:—, opaša gl. 15 do gl. 25:—, fige v venci gl. 18, pa so tako slabe, da skoro niso za drugo rabo, kakor za fabriko.

Riž — mlahav; prodaja se po nižjih cenah, kakor v začetku prešlega mesca. — Italijanski riž gl. 19 do gl. 25:—; Rangovu gl. 16:50 do gl. 18:—

Mast in špeh. — Po sporočilih iz Angležkega je špeh tam porastel za dobrih 5%; tukaj so pa cene še zmerom jako nizke zaradi pomanjkanja naročeb in bi bila zdaj spekulacija s tem blagom skoro najbolj zdrava z ozirom na ono porastenje na Angležkem, ki vtegne pri količkaj večem gibanju uplivati tudi na naš trg. — Mast Baucraft skoro brez spremembe: — Wilcox pa se priporoča uže po nizki ceni in posebno zato ker je prv tako lepa, kakor Baukraft nižje vrste in jo mnogi tudi za tako prodajajo.

— Špeh „squire“ v zabojih po kakovosti in debelosti gl. 43 do 45:—, mast Baukraft v orig. sodih gl. 53:50 do gl. 54:— Wilcox gl. 51:50 do gl. 52:—

Petrolij. — Ker zdaj nij sezona za to blago, so cene vže več casa nepremakljive; prodaja se po gl. 15:50.— Za kesnejo dobo, namreč sept — december pa se najdejo prodajalci po gl. 17:50 in tudi po gl. 17:—.

Domači pridelki. — Maslo še zmerom zanemarjeno; prodaja se štajersko blago od gl. 82 do gl. 88:— in pri vsej nizki ceni, ga nij moč prodajati v velikih množinah. — Kupčija s fižolom pa je popolnoma ponehala in so cene le nominalne. — Kupci bi se našli za nov fežoi uže zdaj; plačevali bi radi ruđeče navadno blago za otrt—nove obe po gl. 10:50 do gl. 11:—

Žito. — Kakor smo uže pred 2ma mesecema sporočali, so resnično cene konec maja močno padle, posebno pa cene koruze; zdaj koruzo drže v Trstu po gl. 7:50 do gl. 7:80 kuintal po kakovosti. — Mogoče, da še kaj pade; a vse je odvisno od dovažanj in od stanja valut. Zdaj bo Sissek počival nekaj časa in Trst delal; tako vsaj kaže. —

Listnica uredništva. Vsem p. n. naročnikom: To pot se nam je gradiv tako zagatilo, da smo morali za prihodnjic odložiti poročila ob obravnava pred porotniki, ki so se zadnje dni vršile. Gosp. P. v Benetkah: Ni treba drugega naslova, nego samo ime. Ne zamerite, da Vam nismo še odgovorili. V kratkem. Zdravi!

Razpis učiteljske službe.

Razpisuje se s tem služba ene podučiteljice v Jelšanah z letno plačo 208 gld. iz deželnega šolskega zaloga in se stanovanjem v naravi, oziroma dotičnim odškodovanjem (30 gld.) od šolske občine.

Prositeljice naj svoje po §§. 2 in 3 dež. postave 3. novembra 1874 št. 30 dokumentirane prošnje, ako niso še v službi, naravnost, ako pa služijo, po predpostavljani oblasti le sem vložijo do 10. julija t. l.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
Volosko dne 6. junija 1878.

Oznanilo.

Podpisani glavni agent slavnega c. kr. priv. zavarovalnega društva „Assicurazioni generali“ v Trstu naznanja s tem, da je pooblastil gospoda Franca Fabiani-ja v Štanjelu kot svojega opravnika za komenski okraj.

V Gorici 1. junija 1878.

Ferd. Candutti.

„PRILICNA UKUPOVILA.“

NOVO! NOVO! NOVO!

Nož, vilice in žlice iz pravega „SREBROJEKLA“, ostanejo vedno bele (naj se ne zamenja z nezdavnim tako zvanim „Chinassrebrom“, katero postane rumeno uže po osemdnevi rabi). Da je naše blago stanovitno, oziroma da ostane belo, dajemo 10LETNO POROČITVO!

12 tučca žlice . . .	gl. 1.50	Teh 27 kosov se dobi lahko vsak posebej, ali pa vsi skupaj kot kompletari service v elegantni škatli za ničveo ceno 9 gld. (s škatulo vred)
12 " vilice . . .	" 1.50	
12 " nožev . . .	" 2.—	K vsaki uri do- damo zastoj 1
12 " žličic . . .	" .75	
1 zajemavec . . .	" .75	
1 žlica za prikuho . . .	" 1.—	
6 poskladnikov za nože gl. 1.50 — 1 JAKO ELEGANTEN umijast etal s enim ducetom istinito sreberne posode; 13 lot. poskus. sreb. (8 nožev in 6 vilic) namesto 22 gld. za samo 9 gl.		

— Resnično SREBRNE ŽEPNE UKE! O c. k. kovnega urada poskušane, natančno regulirane in točno ideče s listnim poročitvom.

1 sreb. cilindrica z verigo nam. gl. 12 samo gl. 4.50

1 " ankora s krist. steklom . . . gl. 15.50 / gl. 9.50

1 " remontoir-ura s krist. steklom (navija se pri damo zastoj) 1 ritčici brez ključa) nam. gl. 35 samo gl. 15.50

1 zlatna ura za dame s stujim nam. gl. 29 samo gl. 17.75

Sreberne urne verižice od gl. 2.25 do gl. 7.—

Najnovejša specialiteta!

Plinove lampe, ki se prenašajo, (brez cevi, brez duže (taba) in brez cilindra) s aparatom vred (vsak aparat nareja sam svoj plin). Te lampe se postavljajo lahko na mize, ali obešajo na zid, ali na podstropje. Dobrota za vsakega in za vsaki kraj!

Lampe za na steno po gl. 4.—

" " mizo " " 5.—

" " podstrop " " 4.75

ima lampo rabiti, se vsaki pridene

Lepši plamen kakor pri premogovem plinu, 50% ceneji od petrolija.

Obširne cenike pošiljamo zastoj, blago pa le proti plačilu ali poštnem povzetju. Dobiva se SAMO pri

Exporthaus Bettelheim,
Wien, Margarethenstrasse 13.